БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

№ 55 (5984) МАРТЫН 14 ВТОРНИК 1950 он

ВКП(б)-гэй ОБЛАСТНОЙ БА ГОРОДСКОЙ КОМИТЕДҮҮДЭЙ, БМАССР-ай ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ОРГАН.

Сэн 20 мүнгэн.

Соведүүдэй ороной заха хизааргүй үргэн газар дайда дээрэ олон миллион хүнүүд политическэ угаа ехэ дэбжэлтын ба онсо гайхамшагта нэгэн һаналай оршон байдалда СССР-эй Верховно Соведтэ депутадуудые һунгаа.

Коммунистическэ партиие тойрон хэзээ хэзээнэйхиһээ нигтаар жагсаһан хүсэн түгэлдэр советскэ арад түрэл Сталинайнгаа хүтэлбэри доро ерээдүй тээшээ этигэлтэйгээр ба зоригтойгоор харана, манай орон дотор коммунизмын түгэс илалта тээшэ этигэлтэйгээр ба батаар дабшажа ябана.

Советскэ демократиин илалта

Соведүүдэй ороной заха хизааргүй үргэн газар дайда дээрэ олон миллион хүнүүд үсэгэлдэр политическэ угаа ехэ дэбжэлтын ба онсо гайхамшагта нэгэн һаналай оршон байдалда СССР-эй Верховно Соведтэ депутадуудые һунгаа.

Манай бүхы агуухэ Эхэ орон соомнай һунгалтанууд хадаа бүгэдэарадай баярта патриотическа ехэ һайндэр боложо үнгэрөө.

Өөрынгөө социалистическэ эсэгэ ороноор, тэрэнэйнгээ бүхэдэлхэйн түүхэтэ илалтануудаар омогорхоһон хүдэлмэришэд, колхознигууд ба наукын, техникын болон культурын хүдэлмэрилэгшэд, элдэб наһанай ба мэргэжэлэй хүнүүд коммунистнууд ба партийнабэшэ хүнүүдэй сталинска эбдэршэгүй блогто нигтаржа, агуухэ Сталинайнгаа нэрээр һунгуулиин урнануудта ерээ.

Советскэ хүнүүд, хаанашье байгаа һаа, манай социалистическэ Эхэ ороной түлөө, большевигүүдэй партиин түлөө, агуухэ вождь ба багша нүхэр Сталинай түлөө голосовалаа. Энэ баярта үдэр бүхы советскэ арадай һанал сэдьхэлынь Москва тээшэ, СССР-эй Верховно Соведэй депутадта бүгэдэарадай кандидат Иосиф Виссарионович Сталинай баллотировалагдаһан һунгуулиин Сталинска округ тээшэ хандуулагданхай байгаа.

Столицын һунгуулиин Сталинска округой һунгагшад агуухэ Сталинай түлөө гайхамшагта зоригжолтойгоор голосовалхадаа, бүхы советскэ арадай дура хүсэлые бэелүүлһэн байна.

—Агуухэ Сталинай нэрээр нэрлэгдэһэн район соо ажаһуудаг ба хүдэлмэрилдэг байһандаа би золтойб,—гэжэ үсэгэлдэр московско инструментальна заводой хүдэлмэришэн Алексей Макаров һунгуулиин бюллетеньнүүдые табижа байхадаа мэдүүлээ.—Табанжэлэй эхинһээ хойшо би 22 жэлэй нормо дүүргээб. Һунгалтануудай хүндэлэлдэ стахановска вахтада жагсаад, хоёр һара соо 9 һарын нормо дүүргээб. Манай Эхэ ороной улам бүри жаргалтай ба баян байхын тулада үшөө һайнаар хүдэлмэрилхэ дуран хүрэнэ. Ажалша хүн тухай анхарал оролдолгынь түлөө Иосиф Виссарионовичта бүхы зүрхэнһөө баясхалан хүргэнэб.

Инженер, Сталинска шангай лауреат Владимир Александров һунгаһанайнгаа һүүлээр иигэжэ мэдүүлээ:

— Депутадта бүгэдэарадай кандидат Иосиф Виссарионович Сталинай нэрэтэй бюллетень мүнөөдэр манай һунгуулиин участогта эгээл түрүүлэн абаха зол заяамда хүртөөб. Агуухэ вождьдоо өөрынгөө хизааргүй этигэлые, үнэн сэхэ ба инаг дуратай байһанаа үшөө дахин мэдүүлхэ эрхые заяамда олгоһон энэ документые би гартаа айхабтар ехэ баяртайгаар абааб. Сталин—манай алдар соло, манай омогорхол мүн.

— Бүгэдэарадай һайндэрэй хүндэлэлдэ нэгэл юумэ хэлэхэб: манай түрэл Сталин мандаха болтогой, шэнэ, жаргалта хабар—газар дэлхэйн дэрэхи ба арадуудай ажабайдалдахи хабар тэрээнтэй хамта ерэг лэ!—гэжэ полтавска колхозник Фома Шиян хадаа депутадуудта кандидадуудай түлөө голосовалжа байхадаа хэлээ.

Инаг Эхэ оронойнгоо түлөө, большевистскэ партиин сэсэн мэргэн политикын түлөө, хүн зоной зол жаргалай гениальна зохёогшо, бүгэдэарадай түрүүшын депутат—агуухэ Сталинай түлөө, арадуудай эбдэршэгүй сталинска хани барисаанай ба ахадуүгэй харилсаанай түлөө, бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалай мандахын түлөө, коммунизм байгуулгын асари ехэ түсэбүүдые бэелүүлхын түлөө баатар—советскэ арад, илагша—арад, зохёон байгуулагша—зоригжол түгэс арад гайхамшагта нэгэн һаналтайгаар голосовалаа.

Верховно Соведтэ һунгаһан һунгалтанууд болбол бүгэдэарадай һайндэрлэлгэ, советскэ социалистическэ демократиин шэнэ гайхамшагта илалта, өөрынгөө түрэл большевистскэ партида, агуухэ Сталинда советскэ арадай хизааргүй инаг дуратай ба үнэн сэхэ байһанай хүсэн түгэлдэр демонстраци болоо.

1950 оной мартын 12-ой үдэр харагдаһан, олон миллион ниитэ һунгагшадай иимэ үндэр эдэбхиие, эмхидхэл ба оюун мэдэрэлые дэлхэй дээрэ нэгэшье гүрэн мэдээгүй ба мэдэхэгүй байна.

1950 оной мартын 12-ой үдэр хадаа советскэ обществын морально-политическэ эбдэршэгүй нэгэдэлые, арадтайгаа коммунистическэ партиин таһаршагүй холбоо барисаае бүхы дэлхэйн үмэнэ үшөө дахин харуулаа.

СССР-эй Верховно Соведтэ һунгаһан һунгалтанууд хадаа дайнай һүүлэй табанжэлые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө тэмсэлдээ Ленин—Сталинай партиин хүтэлбэри доро советскэ арадай туйлаһан гайхамшагта амжалтануудай эрхэ байдалда үнгэрөө.

Нүхэр Сталин болбол 1946 оной февралиин 9-дэ һунгагшадай суглаан дээрэ хэлэһэн түүхэтэ үгэ соогоо ороной гэмтэжэ хохидоһон районуудые һэргээн бодхоохо, промышленностиин ба хүдөө ажахын дайнай урда тээхи хэмжээе һэргээхэ ба удаань энэ хэмжээе нилээд ехэ гү, али бага хэмжээгээр үлүүлэн гараха гэһэн зорилго табяа һэн. Нүхэр Сталин болбол тэрэшэлэн Советскэ Союзай ажалшадай ажабайдалай хэмжээе үргэхэ гэһэн нүгөө шухала зорилгын удхашанарые онсолон тэмдэглэһэн байгаа.

Мүнөө эдэ зорилгонууд амжалтатайгаар шиидхэгдээ гэжэ бүгэдэ харана. Хүн түрэлтэнэй хорото дайсанда — фашизмда эсэргүү һаяхан болоһон байлдаануудай газарнуудта, булимтарагшадай үшөө һаяхан хада шатааһан газарнуудта фабриканууд, заводууд, городууд ба тосхонууд һандарал ба үнэһэн тоброг сооһоо дахин урган бодоо. Герой-город Сталинград, үльгэр түүхын баатар шэнгеэр, дахин гоё һайхан болоо. Днепрогессэй галнууд улам хурса гэрэлтэйгээр носоно. Донбассай шахтанууд ба металлургическа заводууд манай Эхэ орондо нүүрһэ ба металл дахин үгэжэ байна. Айхабтар ехэ газар дайда дээрэ модо хамгаалгын гайхамшагта ехэ полосануудай ногоон поясууд бии боложо байна. Эгээл түрүү техникээр зэбсэгжэгдэһэн олон мянган томонууд промышленна предприятинууд байгуулагдаа, һэргээн бодхоогдоо, ашаглалгада оруулагдаа. Үйлэдбэрилгын дайнай урда тээхи хэмжээн нилээд ехээр үлүүлэн гаргагдаа. Манай Соведүүлэй агуухэ ороной ажалшадай ажабайдалай хэмжээн дээшэлээ.

Советскэ газар дээрэ хүнэй ажаһуухань ба ажаллахань баяртай! Манай орон дотор простой хүн — ажалша хүн хадаа түрэл советскэ правительствын, большевистскэ партиин ба инаг вождиин гайхамшагта ехэ анхаралаар хүреэлэгдэнхэй гэжэ мэдэхэдэ баяртай!

Мүлжэлгэгүй, хүниие экономическа, политическа ба духовно дарлалтын үгы байһан, хүдэлмэригүйдэлгын ба үгырэл ядаралай аюулһаа хэтэдээ хүнүүдэй абарагдаһан олониитын байгуулалтые байгуулһанайнгаа түлөө, ахадуүгэй хани харилсаатайгаар ба эбдэршэгүй хани барисаатайгаар гражданинуудай ба арадуудай ажаһуудаг олониитын байгуулалтые байгуулһанайнгаа түлөө советскэ хүнүүд коммунистическэ партида ба агуухэ Сталинда уялгатай байна!

Агуухэ зохёон байгуулгын эдэбхи үүсхэл дотор советскэ хүнүүд хадаа агуухэ вождиингоо гениальна идеянүүдэй бодотоор бэелһэниие харана.

Урагшаа, шэнэ илалтанууд тээшэ этигэлтэйгээр дабшажа ябаһан советскэ обществын ажабайдал соо коммунизмын бодото хараа тэмдэгүүд улам тодоор харагдажа байна.

Социалистическэ Эхэ оронойнгоо хүсэ шадалай ба алдар солын һалбаран бадаралтада советскэ ороной ажалшан бүхэн өөрынгөө ажалай, өөрынгөө дулэтэ зоригжолой хубиие харана, коммунистическэ партиин, нүхэр Сталинай табиһан агуухэ зорилгонуудые туйлаха гэһэн өөһэдынгөө хэтэ заяанай эрмэлзэлгэнүүдэй бэелэгдэһэниие харана.

Помещичье-капиталистическэ боголшолгын дарлалтые хэтэдээ хаяһан, социализм байгуулһан ба коммунизмын замаар этигэлтэйгээр дабшажа ябаһан Советскэ Союзай арадуудай агуухэ жэшээ хадаа бүхы дэлхэйн арадуудые зоригжуулна. Социализмын замые манай Эхэ ороной эгээл түрүүлэн табиһандань советскэ хүнүүд омогорхоно, энэ замаар ябахадаа бүхы оронуудай ажалшад мүлжэлгые, боголшолгые, кризисүүдые, хүдэлмэригүйдэлгые, дайн сэрэгүүдые, үлэсхэлэн зоболонгые, үгырэл ядарал ба капиталистическэ байгуулгын бусад аюулта муухай дахуулнуудые хэтэдэнь үгы хэжэ шадаха байна. Энэ эгээл зүб замда Европодохи ба Азидахи арадай демократиин оронуудай ажалшад ороо. Советскэ Союз болбол арадай-демократическа бүхы гүрэнүүдэй уласхоорондын хүсэн түгэс демократическа лагериин центр мүн.

1950 оной мартын 12-то олон миллион советскэ хүнүүд гадаадын сэсэн мэргэн сталинска политикын түлөө, арадуудай хоорондохи бага бүхэ эб найрамдалай түлөө, эб найрамдалай, демократиин ба социализмын уласхоорондын фронтын үргэжэхын ба бэхижэжэ бэлхын түлөө голосовалаа.

Өөрынгөө социалистическэ гүрэнэй хүсэ шадалай ба алдар солын һалбаран бадаралтада советскэ хүнүүд болбол Сталинай генеэр зоригжуулагдажа ба хүтэлэгдэжэ байгаа партиин асари ехэ хүдэлмэриин агуухэ аша үрэнүүдые харана.

— Коммунистическэ партиие тойрон хэзээ хэзээнэйхиһээ нигтаар жагсаһан хүсэн түгэлдэр советскэ арад түрэл Сталинайнгаа сэсэн мэргэн хүтэлбэри доро ерээдүй тээшээ этигэлтэйгээр ба зоригтойгоор харана, манай орон дотор коммунизмын түгэс илалта тээшэ этигэлтэйгээр ба батаар дабшажа ябана.

«Правдын» мартын 13-ай түрүү бэшэг

ҺУНГАГШАДАЙ ҮНДЭР ЭДЭБХИ

МИНСК, мартын 12. (ТАСС). Үдэшын 6 час хүрэтэр Белоруссиин һунгагшадай 99,9 процентнь голосованида хабаадаа.

* * *

БАКУ, мартын 12. (ТАСС). Азербайджанска ССР-тэ үдэшын 6 хүрэтэр һунгагшадай 99,76 процентнь голосовалаа.

Энэ саг хүрэтэр Бакуда голосовалһан хүнүүдэй процентнь 99,77 процент болобо.

* * *

АШХАБАД, мартын 12. (ТАСС). СССР-эй Верховно Соведэй Национальностьнуудай Соведтэ һунгаха һунгуулиин республиканскэ комиссиин мэдээсэһэнэй ёһоор, списогтэ оруулагдаһан бүхы һунгагшадай 98,9 процентнь үдэшын 6 час хүрэтэр голосовалжа үрьдибэ. 24 районуудта энэ саг хүрэтэр голосовани бүримүһэн дүүрэһэн байба.

* * *

РИГА. мартын 12. (ТАСС). Ригадэ голосовалһан хүнүүдэй тоонь үдэшын 8 час хүрэтэр бүхы һунгагшадай 99,97 процентнь болоо. Советскэ Латвиин колхознигууд һунгалтанууд дээрэ илангаяа ехэ эдэбхи харуулба.

* * *

ЕРЕВАН, мартын 12. (ТАСС). Армянска ССР-тэ бүхы һунгагшадай 99,91 процентнь үдэшын 6 час хүрэтэр голосовалаа.

Горисска районой Баяндур гэжэ уулын тосхондо 120 наһатай колхозник Балиш Евян өөрынгөө бүлын 42 гэшүүдээр үдэшэгдэн, һунгуулиин участогта түрүүшээр ерэбэ.

* * *

КЫЗЫЛ, мартын 12. (ТАСС). Тувинска автономно областьдо бүхы һунгагшадай 99,95 процентнь голосованида хабаадалсаба.

АГУУЕХЭ ВОЖДЬ, ТҮРЭЛ СТАЛИНДАА СОВЕТСКЭ АРАД ХИЗААРГҮЙ ИНАГ ДУРАТАЙ

* * *

Москва городой һунгуулиин Сталинска округ

Советскэ арадай нэгэн һаналай голос

СССР-эй Верховно Соведтэ һунгалга столицадахи һунгуулиин Сталинска округ дотор политическэ имагта ехэ дэбжэлтэтэйгээр үнгэрөө. Энэ хадаа советскэ правительствода, большевистскэ партида ба арадуудай агуухэ вождь нүхэр И. В. Сталинда ажалшадай хизааргүй инаг дуратай ба үнэн байдагай эли тодо, бүгэдэарадай демонстраци болон бадараа.

Үглөөнэй арбан час хүрэтэр олонхи участогуудай бүхы һунгагшад голосовалаад байгаа. Һунгуулиин Сталинска округой составта ородог Сталинска ба Бауманска районуудай бүхы һунгагшад үдэрэй 12 час болотор өөрынгөө гражданска уялга гүйсэдхөөд байба.

Һунгуулиин Сталинска округой һунгагшадтай хамтадаа бүхы советскэ арад агуухэ Сталинда голосуудаа үгөһэн байна.

«Москва. Һунгуулиин Сталинска округ» гэһэн адрестай олон тоото телеграмманууд ороноймнай элдэб городуудһаа абтаа.

Бакугай Ленинскэ районой нефтьшэд иигэжэ бэшэнэ:

— Бүгэдэарадай һайндэртэй дашарамдуулан, һунгуулиин Сталинска округой һунгагшадые амаршалнабди. Мүнхэ Ленинэй нэрээр районой нефтьшэд, бидэнэр хадаа депутат болон агуухэ Сталинай баллотировалагдаха, Сталинска округой һунгагшадта хүртэһэн үндэр дээдэ зол хубяар омогорхонобди. Манай промысланууд ба заводууд нефтиин түлөө тэмсэлдээ ажалай шэнэ амжалта туйлажа, һунгалтын үдэрые тэмдэглэбэ.

Брянска областиин Клинцовско районой Душкинска сельсоведэй № 29 участогай һунгагшад телеграмма соогоо иигэжэ бэшэнэ:

— Коммунистнууд ба партийнабэшэ хүнүүдэй блогой кандидадуудта голосуудаа үгэхэдөө, бидэнэр болбол манай вождь, багша, инаг нүхэр Сталинай түлөө үнэн зүрхэнһөө голосовалаабди.

—Инаг ба түрэл вождьдо голосуудаа үгэхэ агуухэ зол хубитай москвагайхидта солдатска амаршалга хүргэнэбди — гэжэ бүлэг сэрэгшэд бэшэнэ.

Ленинградһаа, Ростовһоо, Сталинградһаа ба бусад городуудһаа амаршалгын телеграммануud абтаа. Эдэ телеграммануудынь манай орон дотор социализмын агуухэ илалтануудай түлөө, Ленин — Сталинай партиин политикын түлөө, сэсэн мэргэн вождь ба багша Иосиф Виссарионович Сталинай түлөө голосовалһан советскэ арадай нэгэн һаналтайе гэршэлнэ.

Москва городой һунгуулиин Молотовско округ

Голосовалгын түрүүшын часуудта

Энэ гайхамшагта үдэр агуухэ Сталинска эпохын түүхэ бэшэгтэ алтан үзэгүүдээр бэшэгдэхэ байна. Энэ үдэрые манай ороной бүхы ажалшад айхабтар ехэ һайндэр гэжэ захагүй баярай мэдэрэлтэйгээр хүлеэһэн байха юм.

Столицадахи һунгуулиин Молотовско округто тон хүхюутэй байба. Агуухэ Сталинай үнэн соратнигууд—гүрэнэй элитэ ехэ ажалябуулагшад Вячеслав Михайлович Молотов — СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведтэ ба Николай Александрович Булганин — Национальностьнуудай Соведтэ энэ округ соо баллотировалагдаа.

Үглөөнэй 5 часай үеэр һунгуулиин участогуудай залнууд соо хэдэн зуун һунгагшад сугларанхай байба. Һунгагшад хадаа партида, правительствода ба агуухэ Сталинда заха хизааргүй ехэ баяр баясхалантайгаар өөрынгөө гражданска уялгые гүйсэдхэхөөр ерэбэд.

—Һүүлэй дүрбэн жэлэй турша соо манай арадай бүтээһэн ехэ хүдэлмэри тухайда нүхэр Молотов өөрынгөө үгэ соо хэлээ. Эдэ үгэнүүдые дуулахадаа би ехээр баярлааб. Энэ агуухэ хэрэгтэ бишье хабаадалсажа байнаб, —гэжэ Клара Цеткинэй нэрэмжэтэ фабрикын эмэгтэй хүдэлмэришэн —стахановка Мария Мызникова мэдүүлбэ.

Столицадахи һунгуулиин Молотовско округой һунгуулиин бүхы участогуудта голосовани эмхитэйгээр эхилээ.

Москва городой һунгуулиин Ленинградска округ

Советскэ арадай дура хүсэл

Столицада үглөөгүүр үшөө болоогүй байхадань, тэндэхи һунгуулиин Ленинградска округой хэдэн зуун ажалшад өөрынгөө гражданска уялга гүйсэдхэхын тулада һунгуулиин участогуудта ошобод. Энэ округ дотор нүхэр Г. М. Маленковой кандидатура — СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведтэ, нүхэр Н. А. Булганинай кандидатура — Национальностьнуудай Соведтэ баллотировалагдаа.

Большевистскэ партиие ба дэлхэй дээрэ түрүүшын социалистическэ гүрэниие үндэһэлэн байгуулагшадай — В. И. Ленинэй ба И. В. Сталинай ехэ портредүүд хаа хаанагүй дэлгэгдээ. Бүхы хүнүүдэй һанал бодол ба хүсэл эрмэлзэлнүүдынь советскэ арадай инаг хани ба хүтэлбэрилэгшэ агуухэ Сталин тээшэ хандуулагданхай байна.

...Үглөөнэй 6 часта, һунгуулиин № 56 участогай комиссиин түрүүлэгшэ Т. В. Соколова һунгалтын эхилһэнтэй дашарамдуулан һунгагшадые амаршалба. Столицын эгээн гоё һайхан районуудай нэгэн — Ленинградска районой һунгагшад гоё һайханаар шэмэглэгдэнхэй ба хурса гэрэлээр яларһан комнатонууд соо баяртай хүхюунүүд ороно. Эдэнэр Эхэ орондоо, нүхэр Сталинда инаглан дурлалгын халуун мэдэрэлээр нэгэдэнхэй байна.

Һунгагшад болбол энэ үдэр өөһэдынгөө гражданска уялгые гүйсэдхэхэ зуураа, өөһэдынгөө кандидат нүхэр Г. М. Маленковой хэлэһэн үгэ тухай хөөрэлдэнэ. Ленин — Сталинай парти хадаа советскэ арадые асари ехэ амжалтануудта асараа, тэрэнэй хүтэлбэреэр манай орон коммунизм тээшэ найдамтайгаар дабшажа ябана.

Үглөөнэй түрүүшын часуудта голосовалһан ажалшадай дунда —Советскэ Союзай Герой, студент-выпускник В. Сосин, һунгалтын хүндэлэлдэ һарынгаа даабариие 183 процент дүүргэһэн стахановец нүхэр Тимофеев гэгшэд бии.

Һунгагша А. Миронова энэ үдэр бэшэгтэйгээр хандан, өөрынгөө патриотическа мэдэрэлые иигэжэ мэдүүлбэ:

— Инаг Москва столицада голосовалһандаа би золтойб. Миний сэдьхэлни манай правительствода, агуухэ вождь ба багша нүхэр Сталинда дурлалгаар дүүрэн байна. Нүхэр Сталин бидэниие баяртай хүхюун ажабайдалай арюун һайхан замда оруулаа.

(ТАСС).

Мартын 12-ой үдэр манай агуухэ ороной ажалшад бултадаа тэрэ тоодо Бурят-Монголой ажалшад СССР-эй Верховно Соведэй депутадуудые политическэ угаа ехэ эдэбхи ба нэгэдэлэй оршон байдалда һунгаба.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Иволгын аймагай Молотовой нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артелиин колхознигууд — һунгагшад һунгуулиин участок тээшэ ошожо ябана.

М. Минеевэй фото.

СОВЕТСКЭ ХҮҺҮҮДЭЙ НЭГЭДЭЛЭЙ ШЭНЭ, ТОЛОТОМО ДЕМОНСТРАЦИ

Арадай баяр

Иволгын аймагай ажалшад болбол СССР-эй Верховно Советтэ һунгаха үдэрые ажалай ба политическэ угаа ехэ дэбжэлтэтэйгээр угтаһан байгаа. Уржадэр — һунгалта болоһон үдэр манай аймагай һунгагшад Ленин — Сталинай партида үнэн сэхэ байһанаа, советскэ социалистическэ обществын морально-политическэ эбдэршэгүй нэгэдэлые тон хүсэтэйгөөр харуулба.

Һунгалтын үдэр арадай һайндэрлэлгэ үглөөнэй харанхыһаа эхилээд һүни орой болотор үргэлжэлөө. Үдэрэй 3 часта бүхы һунгагшад коммунистнууд ба партийнабэшэ хүнүүдэй блогой кандидадууд нүхэд Митин, Кудрявцев ба Ягодинда голосуудаа үгэжэ дүүргээд байба.

Һунгагшад болбол Ленин — Сталинай партида, арадай зол жаргалые зохёогшо агууехэ хүнһэ — нүхэр Сталинда тон ехэ баясхалан хүргэжэ, һунгуулиин урна руу бюллетеньнүүдые табяа.

Иволгын һунгуулиин участогта эгээн түрүүлэн 73-тай колхозник үбгэн Цырен Бадмаев голосовалхадаа «Би нарата дэлхэй дээрэ 70 гаран жэл ябажа байнаб, тиигээд зүбхэн лэ советскэ засагай үедэ жаргалта байдалые үзөөб. Би хадаа манай ажабайдалай саашаа улам һайн болохын түлөө голосоо үгэнэб» гэжэ хэлэбэ.

Сагаан буурал үбгэнэй һүүлээр 18-тай хоёр залуу бурят басагад —Лида Бороноева ба Дора Айдаева гэгшэд голосовалба. «Бидэнэр жаргалтай һайн сагта түрэһэндөө хэмгүй ехэ баяртайбди. Юрын бурят басагад биднэр дунда һургуули дүүргэхэеэ байнабди. Эхэнэрнүүдтэ иимэ ехэ эрхэ гансал манай орон соо үгтэһэн байна. Манай Эхэ ороной дам саашаа һалбаран мандахын түлөө голосуудаа үгэнэбди».

Үбгэн залуу, партийна ба партийнабэшэ һунгагшадай хэлэһэн эдэ мэтын патриотическа үгэнүүдые жэшээ болгон тон олоор харуулхада болохо байгаа.

Бүхы аймаг соо голосовалалга үдэрэй 3 часта дүүрэһэн болобошье, һунгуулиин участогуудта хүн зон олоороо байһаар зандаа. Голосоо үгэһэнэйнгөө һүүлээр һунгагшад гэртээ харидаггүй, харин участок дээрэ үлэжэ кинокартинанууд гү, али концертнүүдые харадаг байба.

Голосованиин дүн гаргахада манай аймагай ажалшад сталинска блогой кандидадуудай түлөө 99,7 процент голосуудаа үгэһэн байба. Энэ тоо хадаа Иволгын ажалшадай большевистскэ партиин политикые хизааргүй ехээр һайшаажа байһаниень харуулна.

Һунгагшадай нэгэн адли һанал

Улан-Удэ городой һунгуулиин № 5 участок һунгалтануудые хэхэ тухай Дүримтэй тааралдуулан, үглөөнэй 6 часһаа хүдэлмэрилжэ эхилһэн байна. Голосовалалгын эхилхэһээ бүри урид хэдэн олон һунгагшад участогта ерэжэ хүлеэгээ. Үдэрэй 2 час болоод байхада списогтэ оруулагдаһан һунгагшад бултадаа — 100 процент голосовалаа.

Һунгагшадай политическэ эдэбхи угаа ехэ байба. Бюллетеньнүүдые урна руу табиха зуураа хэнэй түлөө голосоо үгэһэн тухайгаа олоороо мэдүүлээ. Тэдэнэрэй үгэ бүхэнүүд нэгэл адли удхатай — Ленин—Сталинай партида үнэн сэхэ байһание, коммунистнууд ба партийнабэшэ хүнүүдэй блогой бата бэхи байһание харуулһан удхатай. Хэдэн олон хүнүүд бюллетеньнүүд дээрэ өөһэдынгөө арюун нангин һаналнуудые бэшэһэн байба. Жэшээлхэдэ, «Эхэ оронойнгоо зол жаргалта байдалай түлөө ажаһуугты», «100 жэлдэ ажаһуугты» гэхэ мэтын бэшэгүүд байба.

Депутадта кандидат Александр Васильевич Кудрявцевай нэрэ дээрэ бэшэгдэһэн бэшэг бюллетеньнүүдтэй хамта урна руу табигдаһан байба. Тэрэ бэшэг соо иигэжэ хэлэгдэнэ: «Би танай түрэһэн нютагай хүн би. Таниие үни холоһоо хойшо танихаб. Нютагайнгаа эрхим хүбүүнэй түлөө — танай түлөө голосовалхадаа минии омогорхол бүри ехэ байна».

М. Пивоваров, Улан-Удэ городой һунгуулиин № 5 участогай Участково комиссиин түрүүлэгшэ.

Үсөөхэн аад, удха түгэлдэр үгэнүүд

ТОРИ. (**Телефоноор абтаба**). Һунгуулиин Нижне-Торейскэ № 231 участок аймаг соохи бусад участогуудһаа өгээл ехэнь юм. Тиигэбэшье, үдэрэй 12 часта һунгагшад бултадаа шахуу голосовалаа. Холын фермэ дээрэһээ (25—30 километр) 2 хүн үлөөд лэ байгаа. Тэдэнэр уданшьегүй голосуудаа үгөө. Тиигэжэ тон ехэ эдэбхитэйгээр, эмхитэйгээр бүхы һунгагшад нангин эрхээ эдлээ.

Мартын 12-ой үдэр баярай үдэр болоо. Залуу һунгагша, 9-дэхи классай эрхим һурагша В. Осинкин голосовалһан хойноо «Минии һэшхэл бодол» гэһэн шүлэг хэлээ. Тэрэ шүлэг соо «һэшхэл бодолни Эхэ орондоо, агуухэ Сталиндаа» гэжэ хэлэгдэнэ.

Иимэнүүд үгэнүүдые хэдэн олон һунгагшад бюллетень дээгүүр бэшээ: «Өөһэдынгөө гэрэлтэ арюун ерээдүйн түлөө голосовалнаб», «большевигүүдэй партиин түлөө голосовалнаб» гэхэ мэтын богонихон аад, дүүрэн удхатай мэдүүлэлнүүд бии.

Участково комисси баһал эмхитэйгээр ажаллаа. Һунгалтын дүүрэһэн хойно час хахадай турша соо бүхы хэрэгүүдээ дүүргэһэн байна.

П. Кречетов, Участково комиссиин түрүүлэгшэ.

Голосуудаа 100 процент үгэбэ

ХОРИ. (**Телефоноор абтаба**). Һунгуулиин манай участок аймагай культурын байшан соо байгаа. Үглөөнэй 5 часта 100 гаран һунгагшад эндэ суглараа. Хамагһаа түрүүн хэлхээ холбооной аймагай конторын моторист Н. Новицкий бюллетеньнүүдые абаһан байна.

Участогаймнай бүхы һунгагшад үглөөнэй 11 часта голосовалжа дүүргээ. Теэд, бидэндэ аян замда ябагшад олоороо ерэһэн байна. Тэдэнэй дунда Баунтын аймагай Мангой тосхонһоо Улан-Удэ ошожо ябаһан Сергей Ларионович Заиграев бии. Нүхэр Заиграев 1877 ондо Улан-Удэдэ түрэһэн аад, 20-тойдоо Баунт ошоһон юм. «Минии Улан-Удэһээ мордоходо ямаршье харгы байгаагүй һэн, теэд, мүнөө самолёдоор ниидэжэ ябанам» гэжэ хөөрэбэ.

Һүниин 12 часта урнануудые нээжэ голосуудые тоолообди. Нүхэд Митин, Иванов, Цыденова гэгшэдэй түлөө бүхы һунгагшад голосуудаа үгэһэн байба.

А. Николаев, һунгуулиин № 110 участогай Участково комиссиин түрүүлэгшэ.

„Сталинай заабаряар, стахановска методээр хүдэлмэрилхэб"

ЦАКИР. (**Телефоноор абтаба**). Би мүнөө һаяхан Цакирта ерээб. Участково комиссиин хэрэгүүдые тушаахаяа асарааб. Манай һунгуулиин Михайловска участогта «Большевик», Сталинай нэрэмжэтэ колхозуудай болон Закаменай МТС-эй ажалшад голосовалаа. Тэдэнэр үдэрэй 4 час болотор бултадаа ерэһэн байна.

59-тэй һунгагша Корнакова гэгшэ «Эрхим хүбүүдэй түлөө, Эхэ оронойнгоо улам гоё һайхан болохын түлөө, инаг түрэл Сталинай түлөө голосовалнаб» гэжэ хэлээ һэн. Тиихэдэ, нэгэ хүн бюллетень дээрээ иигэжэ бэшээ: «Сталинай заабаряар, стахановска методээр хүдэлмэрилхэб».

Эдэ баримтанууд бултадаа ажалшадай политическэ эдэбхиин угаа ехэ байһание батална.

Г. Васильев, һунгуулиин Михайловска участогай Участково комиссиин түрүүлэгшэ.

Мартын 12-ой үдэр Советскэ Союзай бүхы арадууд, тэрэ тоодо Бурят-Монголой ажалшад большевистскэ партида, агууехэ Сталинда үнэн сэхэ байһанаа үшөө дахин харуулба.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: 1. Нүхэр Базаровай бүлынхид һунгуулиин Иволгын участогта үүр сайхаһаа бүри урид ерэбэ. 2. Молотовой нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд О. Шименова, Ц. Тудупов, Ц. Бадмаева ба Ц. Цыренова һунгуулиин урнын хажууда. 3. Залуу һунгагшад голосовалхаяа ошожо ябана.

Ш. Нимбуев.

Һунгагшын үгэ

Агууехэ эрхэеэ
Эдлэн баясан байхадаа,
Аба Сталин багшаяа
Һанан һанан байхадаа,
Омог сэдьхэлэйм оёорһоо
Ошотон гараһан юрөөлөө
Дахин дахин дабтанам,
Сэдьхэлээ дэлгэн бэшэнэм:
«Улаан тугаймнай гэрэлынь
Улам хурсаар толорог лэ,
Улад зоноймнай жаргалынь
Улам һайхаар һалбараг лэ:
Аба ороноймнай алдарынь
Аяар дээшээ мандаг лэ,
Абарга ехэ хүсэниинь
Үдэр хоногоор ургаг лэ;
Эб найрамдал мүнхэдөө
Дэлхэй дээрэ бэхижэг лэ,
Эрлиг зэрлиг нохосууд
Үгы болон хосорог лэ!»

Эхэ-Геройн үгэнүүд

Мартын 11-нэй һүни дууһажа, огторгой зүүн хойноһоо сайбаржа эхилбэ. Улан-Удэ городой үйлсэнүүд гоё һайханаар шэмэглэнхэй. Хүнүүд ганса нэгээрээ, бүлэг бүлэгөөрөө алхалалданад.

Улан-Удэ городой һунгуулиин № 37 участок худар һунгагшад таһалгаряагүй субанад. Тэдэниие һунгуулиин Участково комиссиин түрүүлэгшэ А. Мадаев халуунаар угтана.

Бултанһаа урид Эхэ-Герой Екатерина Алексеевна Рычкова ерээд, һунгалтын эхилхые хүлеэн һууна. Баһа залуу һунгагшад Александра Бе-юн-цин ба Ц. Цыдыпов гэгшэд голосовалха сагаа хүлеэн шатар табина...

6 час болуутай байна. Участково комиссиин түрүүлэгшэ нүхэр Мадаев бүгэдэарадай һайндэрөөр дашарамдуулан һунгагшадые амаршалба. Уданшьегүй сугларагшад — һунгагшад гоё һайханаар шэмэглэгдэһэн һаруул сэбэр зал соо орожо, нангин эрхээ эдлэбэ. Эхэ-Герой Е. Рычкова бюллетеньнүүдые хамагһаа түрүүн һунгуулиин урна руу табиба. Удаань гэрэй эзэн эхэнэр 60 наһатай Евдокия Павловна Ранович голосовалһанайнгаа һүүлээр иигэжэ хэлэбэ:

— Би коммунистнууд ба партийнабэшэ хүнүүдэй эбдэршэгүй блогой кандидадуудай түлөө голосоо үгөөб. Нүхэд! Биднэрэй халуун зүрхэн энэ баясхаланта үдэр агууехэ баярай долгёор сохилжо байна».

Л. Мункуев.

Барагдашагүй баясхаланта үдэр

Мартын 12-ой үглөөгүүр. Огторгойн үнгэ зүһые обёорон харахада, тэнгэриин гүнзэгы оёорто одо мүшэд толорһоор байба.

Иимэ эртэ үглөө байбашье һаа, Улан-Удэ городой гэрнүүдтэ электрын лампочканууд удаа дараа носон, сонхонуудаарнь толо сасаран, улицануудые бүри ехээр гэрэлтүүлнэ.

Асфальтаар хушагдаһан гөлигэр жэгдэ тротуар дээгүүр ябаган хүнүүдэй иишээ тиишээ һэлгэн һэдхэн, тобжогоносо шангаар гэшхэлхэ абянууд үглөөнэй сууряанда тодоор дуулдана.

Гүрэнэй Бурят-Монголой Ленинэй орденто хүгжэмтэ драмын театрын үүдэн дээрэ электрын лампочкануудаар шэмэглэн хажалһан «Мартын 12 үдэр» гэһэн гаршагһаа холо хүрэтэр гэрэл сасана. Эндэ, СССР-эй Верховно Советтэ һунгаха һунгуулиин 4-дэхи участок бии байна.

Ленин—Сталинай партиин түлөө, Эхэ оронойнгоо дам саашаа сэсэглэн һалбаржа, коммунистическэ обществые түргэнөөр байгуулхын түлөө, арадай вождь нүхэр Сталинай үни удаан, элүүр энхэ ажаһуужа байхын түлөө коммунистнууд ба партийнабэшэ хүнүүдэй блогой кандидадуудай түлөө нэгэн һаналаар голосовалхын тулада тоо томшоггүй олон эрэгтэй ба эмэгтэй, залуу ба наһажаал хүнүүд шэнэ шэнэ сэбэр хубсаһануудаа үмдэнхэй, баяртай хүхюунүүд үглөөнэй һэбшээ жабараар аярхан эльбүүлһээр ерэнэд.

Тэдэнэй дунда Агын национальна округһоо һайндэртэ хүбүүнлээ айлшалжа ерэһэн 64 наһатай Гомбо Барамитов үбгэн, хажуудаа 60 тухай наһатай Аюшын Бальжит хүгшэнтэй бии.

—Улан-Удэ городнай улам бүри ургажа, үргэн дэлюун боложо байһан байна даа. Үсэгэлдэр үдэшэ оройхон поездоор, ерэжэ буугааб. Городой улицанууд элдэб гоёор шэмэгдэнхэй, электрын лампочканууд зэлэ татан, огторгойн одо мүшэд шэнги яларжа байбал. Урда хаанай хархис хуулиин байха үедэ бүри залуудаа нэгэтэ эндэ ябаһан байхаб.

Хуушан сагта юушьегүй, барга бүдүүлиг байһан хуушанай Верхнеудинск город, мүнөө сагай социалистическэ шэнэ Улан-Удэ город—эдэ хоёр, тон хоёр ондоо ажабайдалтай болоһониинь элитэ байнал даа,—гэжэ холоһоо ерэһэн айлшан Гомбо Барамитов үбгэн урмашан хөөрэнэ.

Часай стрелкэнүүд үглөөнэй 5 час дээрэ хүрөөд байба. Һунгуулиин 4-дэхи участогай үүдэнүүд таһалдангүй нээрэнэ хаарана. Участогай байшан соо гоё сэбэр. Амаралтын таһаг ба үхибүүдэй таһагууд гэһэн гаршагтай үүдэнүүд харагдана. Һунгуулиин кампанида зорюулагдаһан ба элдэб олон һонин номууд стол дээрэ аятайханаар дэлгээтэй.

Мүнөөдэр эртэлжэ ерэһэн хүнүүд өндэ ерээд, һунгалтын эхилхэ сагые хүлеэхэ зуураа, газетэ болон журналнуудые һонирхон харана. Зарим хүнүүд тэндэ ондоо таһаг соо үглөөнэй халуун хоол барина хэбэртэй.

Үглөөнэй 6 часай болохотой хамта ехэ залай үүдэнүүд хоёр тээшээ дэлигдэжэ, хүнүүд хойно хойноһоон һубарилдан эмхитэйгээр орожо захалаа.

56 наһатай Александра Ильинична Сидорова, мүн 56 наһатай Мария Степановна Рубан энэ хоёр гэрэй эзэн эхэнэрнүүд үглөөнэй 3 час 45 минута байхада һунгуулиин участогта ерэһэн байгаа юм.

Түрүүшын бюллетень энэ хоёр хүгшэдэй хубида хүртэбэ.

— Арадаймнай алтан урна бидэниие хүлеэжэ байгаа. Эхэ оронойнгоо эрхимэй эрхим, үнэн сэхэ хүбүүд басагадаа депутат болгохын тулада голосуудаа үгэхэмнай, — гэжэ энэ хоёр хүгшэд сэдьхэлдээ баяртайгаар һунгуулиин урнын дэргэдэ хамагһаа түрүүн ошобо.

Тэдэнэй удаа 18 наһатай Надежда Еманакова басаган бюллетеньнүүдые баяртайгаар абаха зуураа:

— Би мүнөөдэр түрүүшынхеэ һунгалтада хабаадалсабаб. Ягаашье золтой гээшэбиб! Үни удаанай хүлеэжэ байһан мартын 12-ой баясхаланта һайндэр ерэбэ. Манай бүхы илалтануудые үүсхэн зохёогшо агууехэ вождь нүхэр Иосиф Виссарионович Сталинаа СССР-эй Верховно Советэй түрүүшын депутат болгон һунгабабди. Советскэ Союзай гражданинуудаар тэгшэ һунгалтада хабаадалсаһандаа, минии зүрхэн баяраар халина, — гэһэн бодолтой, улаан торгоор шэмэгдэһэн урнын дэргэдэ зогсоно.

Тэрэшэлэн иимэ һанал бодолтой бүхы зон голосовална. Хүн зон гээшэ олоороо орожол ерэжэл байна.

Иигэжэ эдэнэр хадаа Ленин—Сталинай партиин үнэн хүбүүн, Бурят-Монголой большевигүүдэй хүтэлбэрилэгшэ нүхэр Александр Васильевич Кудрявцевые, академик, философско наукануудай доктор, нүхэр Марк Борисович Митиниие, тэрэшэлэн арадтаа үнэн сэхээр алба хэдэг БМАССР-эй габьяата врач Татьяна Ивановна Семеновае СССР-эй Верховно Советэй депутат болгон һунгабад.

А. Шадаев.

ЧАС СОО 400 ХҮН

Мартын 12-ой үглөөгүүр агаар һэрюун. Тунгалаг сэнхир тэнгэридэ ялагар мүшэд миралзана. Горизонтын зүүн хаягаар һарын алтан хадуур һолжорно. Анха түрүүшынхеэ голосовалхаа ябаһан залуу һунгагшадай хүхюун дуунууд улица, гэрнүүдые бараниинь һэреэһэн шэнги гэхээр. Хүгшэд үбгэдэй хөөрэлдэхэ абяан дуулдана.

Һунгуулиин № 3 участок.

Һунгалтануудай эхилхэһээ тээ урда һунгуулиин участок соо олон зон сугларанхай. Хүн бүхэн эгээн түрүүн бюллетеньнүүдые абажа, урна руу табиха хүсэлэнтэй.

Үглөөнэй 6 час боломсоор һунгуулиин № 3 участогай Участково комиссиин түрүүлэгшэ нүхэр Филиппов бүхы һунгагшадые бүгэдэарадай һайндэрөөр дашарамдуулан амаршалаад, голосовалжа эхилхые уряалба.

Эгээн түрүүн гэрэй эзэн эхэнэр 64 наһатай Ольга Капустина, 77 наһатай Е. Павлов ба анха түрүүшынхеэ һунгахаяа ерэһэн комсомолканууд Нина Старкова, Вера Хазик болон СССР-эй Верховно Советэй депутадта кандидат нүхэр Хоца Намсараевай бүлэ, уранзураашад Окладников, Аржиков, уранзохёолшо Цэдэн Галсанов ба бусад голосовалба. Һунгагша Анастасья Белюкта бюллетеньнүүдээ урна руу хэхынгээ урда сэдьхэл хүдэлгэмэ үгэнүүдые хэлэбэ: — Жаргалта ажабайдалайнгаа түлөө, ажаллаха эрхынгээ түлөө, советскэ гүрэниие эб найрамдалай түшэг болгоһонойнь түлөө агууехэ Сталинда баясхалан хүргэнэм. Би аралайнгаа үнэн хүбүүд басагад Александр Васильевич Кудрявцевай, академик Митинэй, врач Семеновагай түлөө голосоо үгэнэб.

Һунгагшад туйлай ехэ эдэбхитэйгээр голосовалба. Үглөөнэй 7 час болсоод байхада 400 хүн голосуулаа үгөөд байба. Энэ хадаа советскэ хүнүүдэй морально-политическэ нэгэдэлые ба Ленин—Сталинай партида үнэн сэхэ байһаниие гэршэлнэ.

Данри Хилтухин.

ССР Союзай Министрнүүдэй Советтэ

Наука ба ухаалан зохёолгын талаар онсо гайхамшаг хүдэлмэринүүдэй түлөө 1949 ской Сталинска шангуудые олгохо тухай*)

Онсо гайхамшаг научна хүдэлмэринүүдэй, онсо гайхамшаг ухаалан зохёолгын ба үйлэдбэридэхи хүдэлмэриин аргануудые үндэһөөрнь мэргэжүүлһэнэй түлөө 1949 оной Сталинска шангуудые олгохо гэжэ ССР Союзай Министрнүүдэй Совет тогтообо:

I.

Онсо гайхамшаг научна хүдэлмэриин түлөө Сталинска шангуудые олгохо гэбэл:

в. Химическэ науканuудаар

200.000 түхэригэй хэмжээтэй НЭГЭДЭХИ зэргын шангуудые

1. **Иван Петрович Номковто**, научно-шэнжэлэлгын институдай ахалагша научна сотруднигта, органическа химиин теоретическэ шэнжэлэлгэнүүдые хэһэнэйнь түлөө.

2. **Александр Иванович Титовто**, К. Е. Ворошиловай нэрэмжэтэ химическэ хамгаалгын Сэрэгэй академиин профессортэ, — углеводородууд ба тэдэнһээ гараһан газуудые нитровалалгаар научна шэнжэлэлгэнүүдые хэһэнэй түлөө, тэдэнь «СССР-эй науканuудай Академиин элидхэлнүүд» ба «Юрэнхы химиин журнал» гэжэ журналнууд соо 1948—1949 онуудта тунхаглагдаһан байна.

100.000 түхэригэй хэмжээтэй ХОЁРДОХИ зэргын шангуудые

1. **Михаил Михайлович Дубининда**, академигта, — адсорбциин үзэгдэлнүүдые ба сорбентнуудэй байгуулгые научнаар шэнжэлһэнэй түлөө, тэрэнь «СССР-эй науканuудай Академиин элидхэлнүүд» ба «Физическэ химиин журнал» гэжэ журналнууд соо 1947 — 1949 онуудта тунхаглагдаһан байна.

2. **Константин Иванович Ивановто**, профессортэ, Ф. Э. Дзержинскиин нэрэмжэтэ Бүхэсоюзна теплотехническэ научно-шэнжэлэлгын институдай лабораториие даагшада, — углеводородуудай автоокислениин реакцинуудаар шэнжэлгэ хэһэнэй ба органическа перекиснүүдые абаха ба илгаха методые зохёоһонэй түлөө, тэдэнь «Углеводородуудай автоокислениин забһарай продуктнууд ба забһарай реакцинууд» гэһэн монографи соо бэшэгдэжэ, 1949 ондо тунхаглагдаһан байна.

3. **Валентин Алексеевич Каргинда**, СССР-эй науканuудай Академиин гэшүүн-корреспондентдэ, Л. Я. Карповай нэрэмжэтэ научно-шэнжэлэлгын физико-химическэ институдай профессортэ, — үндэр полимернэ бодосуудай физическэ химеэр шэнжэлэлгэнүүдые хэһэнэй түлөө, тэдэнь «СССР-эй науканuудай Академиин элидхэлнүүд» ба «Физическэ химиин журнал» гэжэ журналнууд соо 1948 — 1949 онуудта тунхаглагдаһан байна.

4. Александр Саввич **Предводителевтэ**, СССР-эй науканuудай Академиин гэшүүн-корреспондентдэ, М. В. Ломоносовой нэрэмжэтэ Московско Гүрэнэй университедэй профессортэ, Мотелий Калманович **Гродзовскидо**, профессортэ, нүүрһэнэй газар доронхи газификациин Бүхэсоюзна научно-шэнжэлэлгын институдай лабораториие даагшада, Христофор Иосифович **Колодцевто**, Ф. Э. Дзержинскиин нэрэмжэтэ теплотехническэ Бүхэсоюзна научно-шэнжэлэлгын институдай ахалагша научна сотруднигта, Лев Николаевич **Хитриндэ**, М. В. Ломоносовой нэрэмжэтэ Московско Гүрэнэй университедэй ахалагша научна сотруднигта, Ольга Александровна **Цухановада**, СССР-эй науканuудай Академиин Г. М. Кржижановскиин нэрэмжэтэ энергетическэ институдай ахалагша научна сотруднигта, —углеродой дүрэлгын процессые теоретическээр ба экспериментальнаар шэнжэлһэнэй түлөө, тэрэнь «Углеродой дүрэлгэ» гэжэ монографи соо бэшэгдэжэ, 1949 ондо тунхаглагдаһан байна.

5. Константин Владимирович **Чибисовтэ**, СССР-эй науканuудай Академиин гэшүүн-корреспондентдэ, научно-шэнжэлэлгын кинофотоинститудай научна консультантда, Александра Алексеевна **Михайловада**, Алексей Алексеевич **Титовто**, тэрэ институдай ахалагша научна сотруднигуудта, — гэрэлмэдэрэлгын шанарые ба фотографическа эмульсинуудай синтезэй үедэ болодог процессүүдэй механизмые шэнжэлһэнэй түлөө, энэнь «НИКФИ-гэй зохёолнууд» гэжэ журнал соо 1948 ондо бэшэгдэһэн байна.

г. Геолого-географическа науканuудаар

200.000 түхэригэй хэмжээнэй НЭГЭДЭХИ зэргын шангуудые

1. Владимир Афанасьевич **Обручевто**, академигтэ, — 1931 — 1949 онуудта тунхаглагдаһан «Сибириин геологическа шэнжэлэлгын түүхэ» гэжэ олон том научна зохёолой түлөө.

2. Константин Николаевич **Паффенгольцдо**, Армянска ССР-эй науканuудай Академиин бодото гэшүүндэ, Бүхэсоюзна научно-шэнжэлэлгын геологическа институдай профессортэ, — 1948 ондо тунхаглагдаһан «Армениин геологи» гэжэ научна зохёолой түлөө.

100.000 түхэригэй хэмжээтэй ХОЁРДОХИ зэргын шангуудые

1. Валерьян Иннокентьевич **Громовто**, геолого-минералогическа науканuудай доктортo, СССР-эй науканuудай Академиин геологическа науканuудай институдай таһагые даагшада, — геолого-палеонтологическа шэнжэлэлгэнүүдые хэһэнэй ба четвертичнэ үеын тунаануудые задалха шэнэ методико зохёоһонэй түлөө, эдэнь «СССР-эй территори дээрэхи эхэ газарай тунаадаһанай стратиграфиин палеонтологическа ба археологическа үндэһэ баримта» гэжэ научна зохёол соо согсологдожо, 1948 ондо тунхаглагдаһан байна.

2. Георгий Самсонович **Дзоценидзедэ**, профессортэ, Грузинска ССР-эй науканuудай Академиин геологи ба минералогиин институдай лабораториие даагшада, — Грузиин вулканогеннэ хадын породонуудта петрографическа шэнжэлэлгэнүүдые хэһэнэй түлөө, — тэдэнь «Грузидахи домиоценовэ эффузивна вулканизм» гэжэ научна зохёол соо согсологдожо, 1948 ондо тунхаглагдаһан байна.

3. Владимир Степанович **Соболевто**, Иван Франкын нэрэмжэтэ Львовско Гүрэнэй университедэй профессортэ, — 1949 ондо тунхаглагдаһан «Силикадуудай минералогидо оршол» гэжэ научна зохёолой түлөө.

4. Михаил Владимирович **Троновто**, В. В. Куйбышевай нэрэмжэтэ Томско Гүрэнэй университедэй доцентдэ, — 1948 — 1949 онуудта тунхаглагдаһан «Алтайн мүнөө үеын мульһэтэлгэ» ба «Алтайн мульһэтэлгын очеркнууд» гэжэ научна зохёолнуудай түлөө.

д. Биологическа науканuудаар

200.000 түхэригэй хэмжээтэй НЭГЭДЭХИ зэргын шангуудые

1. Евгений Никанорович **Павловскидо**, академигтэ, СССР-эй науканuудай Академиин зоологическа институдай директортэ, — 1948 ондо тунхаглагдаһан «Трансмиссивнэ үбшэнүүдые тараагшад болон һургаалтайгаар хүнэй паразитологиин хүтэлбэри» гэжэ научна зохёолой түлөө.

2. Константин Иванович **Скрябинда**, академигтэ, — 1947 — 1949 онуудта тунхаглагдаһан, «Амитанай ба хүнэй трематоднууд» гэжэ гурбан том научна зохёолой түлөө.

100.000 түхэригэй хэмжээтэй ХОЁРДОХИ зэргын шангуудые

1. Алексей Павлович **Окладниковта**, түүхын науканuудай доктортo, СССР-эй науканuудай Академиин Н. Я. Маррай нэрэмжэтэ Материальна культурын түүхын институдай ахалагша научна сотруднигта, Михаил Антонович **Гремяцкидэ**, М. В. Ломоносовой нэрэмжэтэ Московско Гүрэнэй университедэй профессортэ, Николай Александрович **Синельниковто**, — палеолитическэ хүнэй араг яһанай Тэшик-Таш агы соо бэдэрэһэн ба тэрэнэй материальна культурын зүйлнүүдые оложо шэнжэлһэнэй ба бэшэһэнэй түлөө, энэнь «Тэшик-Таш» (палеолитическэ хүн) гэжэ научна зохёол соо бэшэгдэжэ, 1949 ондо тунхаглагдаһан байна.

2. Владимир Николаевич **Шапошниковто**, М. В. Ломоносовой нэрэмжэтэ Московско Гүрэнэй университедэй профессортэ, — 1949 ондо тунхаглагдаһан «Техническэ микробиологи» гэжэ научна зохёолой түлөө.

50.000 түхэригэй хэмжээтэй ГУРБАДАХИ зэргын шангуудые

1. Михаил Михайлович **Герасимовта**, СССР-эй науканuудай Академиин Н. Я. Маррай нэрэмжэтэ Материальна культурын түүхын институдай ахалагша научна сотруднигта, — 1949 ондо тунхаглагдаһан «Яһанайнь түхэлөөр нюурыень тодорхойлхо ушарнууд» гэжэ научна зохёолой болон хүнэй уг гарбалай ба түүхын нюурнуудай физическэ түхэл шарайн реконструкцие бии болгоһоной түлөө.

2. Иван Евдокимович **Глущенкодэ**, биологическа науканuудай доктортo, СССР-эй науканuудай Академиин Генетикын институдай ахалагша научна сотруднигта, — 1948 ондо тунхаглагдаһан «Ургамалнуудай вегетативна гибридизаци» гэжэ научна зохёолой түлөө.

3. Борис Петрович **Токиндо**, биологическа науканuудай доктортo, СССР-эй медицинскэ науканuудай Академиин экспериментальна медицинын институдай фитонцидуудай лабораториие даагшада, —1948 ондо тунхаглагдаһан «Фитонцидууд» гэжэ научна зохёолой түлөө.

е. Хүдөө ажахын науканuудаар

50.000 түхэригэй хэмжээтэй ГУРБАДАХИ зэргын шангуудые

1. Степан Иванович **Ванинда**, профессортэ, СССР-эй науканuудай Академиин ой модоной институдай ахалагша научна сотруднигта, — модоной бүридэлгые ба физико-механическа шанар шэнжые научнаар шэнжэлһэнэй түлөө, энэнь «Древесиноведени» гэжэ зохёол соо согсологдожо, 1949 ондо тунхаглагдаһан байна.

ж. Медицинскэ науканuудаар

200.000 түхэригэй хэмжээтэй НЭГЭДЭХИ зэргын шангуудые

1. Николай Алексеевич **Богоразда**, И. В. Сталинай нэрэмжэтэ Московско Гүрэнэй хоёрдохи медицинскэ институдай профессортэ, — научно-клиническэ шэнжэлэлгэнүүдые хэһэнэй түлөө, эдэнь «Хүүшан түхэлдэнь оруулха хирурги» гэжэ хоёр том монографи соо согсологдожо, 1948 — 1949 онуудта тунхаглагдаһан байна.

2. Иустин Ивлианович **Джанелидзедэ**, СССР-эй медицинскэ науканuудай Академиин бодото гэшүүндэ, — 1948 ондо тунхаглагдаһан «Бөөгэй шархын бронхиальна свищи» гэжэ научна зохёолой түлөө.

100.000 түхэригэй хэмжээтэй ХОЁРДОХИ зэргын шангуудые

1. Федор Андреевич **Андреевтэ**, медицинскэ науканuудай доктортo, профессортэ, СССР-эй медицинскэ науканuудай Академиин юрэнхы ба экспериментальна патологиин институдай научна сотруднигта, — удаан үнтуулжа, дотор үбшэнүүдые аргалха методэй дүй дуршалые шэнжэлһэнэй, зохёон тодорхойлһоной ба бэелүүлһэнэй түлөө, эдэнь сэрэгэй главна госпиталиин ба СССР-эй медицинскэ науканuудай Академиин хэблэлнүүд соо 1945 — 1949 онуудта тунхаглагдаһан байна.

2. Лазарь Иванович **Бубличенкодэ**, СССР-эй медицинскэ науканuудай Академиин акушерство ба гинекологиин институдай профессортэ, — нарайлһанай һүүлэй инфекционно үбшэнүүдые шэнжэлхэ, тодорхойлхо, профилактика хэхэ ба аргалха талаар научно-клиническэ шэнжэлэлгэнүүдые хэһэнэй түлөө, энэнь «Нарайлалгын һүүлэй инфекци» гэжэ научна зохёол соо согсологдожо, 1946 — 1949 онуудта тунхаглагдаһан байна.

3. Анатолий Георгиевич **Иванов-Смоленскидэ**, медицинскэ науканuудай доктортo, СССР-эй медицинскэ науканuудай Академиин И. П. Павловай нэрэмжэтэ дээдэ нервын хүдэлмэриин эволюционно физиологи ба патологиин институдай Московско таһагые даагшада, — 1949 ондо тунхаглагдаһан «Дээдэ нервын хүдэлмэриин патофизиологиин очеркнууд» гэжэ научна зохёолой түлөө.

4. Николай Георгиевич **Стойкодо**, СССР-эй медицинскэ науканuудай Академиин туберкулезой институдай профессортэ, — уушханай туберкулёзые оперативнаар аргалалгые научно-клиническээр шэнжэлһэнэй түлөө, энэнь «Уушханай туберкулёзые хирургическа аргалалга» гэжэ монографи соо согсологдожо, 1949 ондо тунхаглагдаһан байна.

з. Наука ба техникын түүхээр

100.000 түхэригэй хэмжээтэй ХОЁРДОХИ зэргын шангуудые

1. Михаил Андреевич **Шателендэ**, СССР-эй науканuудай Академиин гэшүүн-корреспондентдэ, М. И. Калининай нэрэмжэтэ Ленинградска политехническэ институдай профессортэ, — 1949 ондо тунхаглагдаһан «Ородой электротехнигүүд» гэжэ научна зохёолой түлөө.

2. Самуил Львович **Собольдо**, СССР-эй науканuудай Академиин Естествознаниин түүхын институдай ахалагша научна сотруднигта, — 1949 ондо тунхаглагдаһан «Микроскопой ба XVIII зуунай үедэ Россида микроскопическа шэнжэлэлгэнүүдые хэһэнэй түүхэ» гэжэ научна зохёолой түлөө.

50 000 түхэригэй хэмжээтэй ГУРБАДАХИ зэргын шангуудые

1. Павел Митрофанович **Лукьяновта**, Д. И. Менделеевэй нэрэмжэтэ Московско химико-технологическа институдай профессортэ, СССР-эй науканuудай Академиин Естествознаниин түүхын институдай ахалагша научна сотруднигта, — 1948—1949 онуудта тунхаглагдаһан «Россиин химическэ олзобори ба химическэ промышленностиин түүхэ» гэжэ хоёр том научна зохёолой түлөө.

и. Түүхын-филологическа науканuудаар

100.000 түхэригэй хэмжээнэй ХОЁРДОХИ зэргын шангуудые

1. Аркадий Самсонович **Ерусалимскидэ**, СССР-эй науканuудай Академиин түүхын институдай ахалагша научна сотруднигта, — 1948 ондо тунхаглагдаһан «XIX зуунай үедэ германска империализмын гадаадын политика ба дипломати» гэжэ научна зохёолой түлөө.

2. Ян Яковлевич **Зутиста**, профессортэ, Латвийска ССР-эй науканuудай Академиин түүхын институдай секторые даагшада, — 1946 ондо тунхаглагдаһан «Остзейскэ асуудал XVIII зуунай үедэ» гэжэ научна зохёолой түлөө.

3. Сергей Владимирович **Киселевто**, профессортэ, М. В. Ломоносовой нэрэмжэтэ Московско Гүрэнэй университедэй директорэй орлогшодо, СССР-эй науканuудай Академиин Н. Я. Маррай нэрэмжэтэ Материальна культурын түүхын институдай ахалагша научна сотруднигта, — 1949 ондо тунхаглагдаһан «Урда Сибириин эртэ балар сагай түүхэ» гэжэ научна зохёолой түлөө.

4. Татьяна Сергеевна **Пассегта**, профессортэ, СССР-эй науканuудай Академиин Н. Я. Маррай нэрэмжэтэ Материальна культурын түүхын институдай ахалагша научна сотруднигта, — 1949 ондо тунхаглагдаһан «Трипольско поселенинүүдые үедэ хубаалга (манай эрэһээ урда тээхи III-II зуун жэлнүүд)» гэжэ научна зохёолой түлөө.

5. Иван Иванович **Смирневто**, түүхын науканuудай доктортo, СССР-эй науканuудай Академиин түүхын институдай ахалагша научна сотруднигта, — 1949 ондо тунхаглагдаһан «Болотниковой восстани (1606 — 1607 онууд)» гэжэ научна зохёолой түлөө.

50.000 түхэригэй хэмжээтэй ГУРБАДАХИ зэргын шангуудые

1. Борис Федорович **Поршневто**, профессортэ, СССР-эй науканuудай Академиин түүхын институдай секторые даагшада, — 1948 ондо тунхаглагдаһан «Фрондын урда болоһон Франциdaхи арадай восстани» гэжэ научна зохёолой түлөө.

(*Ургэлжэлэлынь хожом гараха*)

*) Ургэлжэлэл. ...нь 52-дохи номерто

Г. М. Кретов Ленинэй орденто НВЗ-дэ 1937 онһоо хүдэлмэрилнэ. Тэрэ хадаа хамта дээрээ 700.000 түхэригэй алмалта үгэхэ уралан нарижуулгын 50 шахам дурадхалнуудые оруулаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: нүхэр Кретов бригадирнууд Серышев, Хомутников (баруун гарһаа) гэгшэдые бөрынгөө чертёжтой танилсуулжа байна.

В. Муллерай фото.

Советскэ худалдаа наймаае улам үргэдхэхын түлөө

Мүнгэнэй реформо үнгэргэһэн ба үнэ сэнгые 3 дахин химдаруулһанай ашаар түхэригэй худалдан абаха шадабари нилээд ехээр дээшэлһэн, харин валютануудай курстай сасуулбал советскэ түхэригэй курс үлэмжэ ехээр һайжарһан, хүдэлмэришэд ба интеллигенциин бодото салин хүлһэн тон ехээр дээшэлһэн, промышленна эд бараа худалдан абаха талаар таряашадай гаргашанууд нилээд ехээр доошолһон байна

Эдэ хэмжээ-ябуулганууд хадаа ажалшад тухай, тэдэнэрэй жаргалта һайхан байдал тухай. тэдэнэрэй ажана тэнюун ажаһуудал ба культурна ургалта тухай большевистскэ партиин ба советскэ правительствын агууехэ анхаралые харуулна гээшэ.

Тиихэдэ СССР-эй Министрнүүдэй Совет болбол 1950 оной январиин 15-да гүрэнэй худалдаа наймаанай предприятинуудай, организацинуудай болон эд хэрэглэгшэдэй кооперациин хүдэлмэришэдэй ажалай түлбэриие шэнэдхэхэ тухай тогтоол баталан абаа.

Тус тогтоол болбол советскэ худалдаа наймаа дэлгэрүүлгэдэ туйлай ехэ удхашанартай ба эд бараанай эрьесын түсэбые дүүргэхэ болон үлүүлэн дүүргэхэ, мүнгэн зөөри нөөн суглуулха, арад зониие культурнаар хангаха ябадалда худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэдэй оролдолго хэшээлые хэзээ хэзээнэйхиһээ ехээр үргэхэ байна.

Дурсагдагша тогтоолой ёһоор. магазинуудай, столовонуудай, ресторануудай, буфедүүдэй, складуудай, базануудай ба бусад худалдаа наймаанай организацинуудай хүдэлмэрилэгшэд болбол эд бараанай эрьесын түсэбые дүүргэһэн мянган түхэриг бүриһөө салин хүлһэ абаха болоно. Мүн эрьесын түсэбые дүүргэһэн ба үлүүлэн дүүргэһэнэй түлөө прогрессивнэ түлбэри түлэгдэхэ юм. Тиихэдэ магазинууд болон эдеэ хоолой предприятинуудта разрядууд тогтоогдохо ба тус разрядай ёһоор хүдэлмэрилэгшэдэй салин хүлһэн тогтоогдохо байна

Эд бараанай эрьесын түсэбые бүхы районоороо, городоороо. республикаараа дүүргэһэн ба үлүүлэн дүүргэһэн ажалшадай депутадуудай городской, районно Соведүүдэй гүйсэдкомуудай худалдаа наймаанай таһагуудай болон автономно республиканuудай худалдаа наймаанай Министерствонуудай хүдэлмэрилэгшэдтэ шагналнуудые олгохо гурим тогтоогдонхой.

Гүрэнэй худалдаа наймаанай болон эд хэрэглэгшэдэй кооперациин хүдэлмэрилэгшэдтэ салин хүлһэ түлэхэ шэнэ гурим хадаа 1950 оной мартын 1-һээ эхилэн бэелүүлэгдэнэ.

Мүнөө эдеэ хоолой продуктнууд болон промышленна эд бараанай үнэ сэнгые горьтой ехээр химдаруулаад, хүн зоной эд бараа худалдан абалгын шадалай тон ехээр үргэдөөд байһан энэ үедэ түсэбэй дүүргэлтэ дээрэһээ салин хүлһэ түлэхэ гурим тогтооһон ябадал хадаа худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэдэй ажаһуудалые улам һайжаруулха, тэдэнэрэй харюусалгые улам ехээр дээшэлүүлхэ байна.

Ажалшадай депутадуудтай нютагай Соведүүдэй гүйсэдкомуудай худалдаа наймаанай таһагууд, худалдаа наймаанай организацинуудай хүтэлбэрилэгшэд болбол правительствын энэ тогтоолые эрид шууд дүүргэлтэ болгохо, худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэдтэ тус тогтоолой удхашанарые гүнзэгыгөөр ойлгуулха ёһотой.

Худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэ бүхэн хэрбээ түсэбөө дүүргэһэн гү, али үлүүлэн дүүргэһэн байгаа һаа, тус тогтоолоор байгуулагдаһан шэнэ гуримай ёһоор олгогдохо материальна ашаг туһада хүртэхэб, хэрбээ түсэбөө дүүргэнгүй гү, али урилтэ һарнилта хээд байгаа һаа, тэрээндэ хүртэхэгүйб гэжэ ойлгохо ёһотой. Жэшээлхэдэ, хүдөөгэй лавкануудай ба түсхай магазинуудай продавецүүдэй һара соохи эд бараанай эрьесые үлүү гаргаад байгаа һаань, салин хүлһэниинь хоёр дахин дээшэлхэ байна.

Худалдаа наймаанай болон ниитын эдеэ хоолой организацинуудай хүдэлмэрилэгшэдэй дунда социалистическа мүрысөөе үргэнөөр дэлгэрүүлжэ, эд бараанай эрьесын түсэбые болон финансова показательнуудые дүүргэхэ ба үлүүлэн дүүргэхэ, түрүү стахановска методуудые ажал хүдэлмэридөө нэбтэрүүлхэ, арад зониие культурнаар хангаха, эдеэ хоолой эрхим шанарай түлөө тэмсэхэ ябадал хадаа— худалдаа наймаанай организаци болон хүдэлмэрилэгшэдэй түрүү ээлжээнэй зорилго мүн болоно.

Манай республикын худалдаа наймаанай ба ниитын эдеэ хоолой организацинуудай хүдэлмэрилэгшэд болбол большевистскэ партиин, советскэ правительствын, нүхэр Сталинай өөрынь халуун анхаралда харюу болгон, город ба хүдөөдэ советскэ худалдаа наймаае хэзээ хэзээнэйхиһээ үргэнөөр дэлгэрүүлхэ ёһотой.

Ажалшадай бэшэгүүдһээ

Бичурынхидай хандалгада манай харюу

Бидэнэр Кабанскын аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд Бичурын таряашадай хандалгые баяртайгаар угтажа, бүрин һайшаагаад, бүхэреспубликанска социалистическэ мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр оролсобобди.

Манай колхоз үнгэрэгшэ жэлдэ һайн ургаса хуряажа, таряа болон хүдөө ажахын бүхы продукнуудые тушаалгаар гүрэнтээ болзорһоо урид тооһон, 1950 оной тарилгада бардам хүрэхэ үрһэ хааһан, колхознигуудай ажалта үдэр бүридэ 2,3 килограмм таряа хубааһан байха юм. Мүн ногоо тарилаг полинуудтай севооборотой байһан хадаа олон жэлэй ногооной үрһэ ехээр хаагаабди. Гадна хүршэ колхозуудтаа олон жэлэй ногооной үрһэ үгэжэ туһалхабди.

Колхозоймнай гэшүүд үнгэрэгшэ жэлдэ туйлаһан эды тэды амжалтануудаараа һанаагаа амаржангүй, харин 1950 ондо ехэнүүд талмайнуудһаа үргэлжэдөө үндэр ургаса хуряажа, колхозно баялигаа улам арбидхаха, Эхэ ороондоо бүри ехэ таряа талха үгэхэ гэжэ нэгэн дуугаар шиидэбэ.

Колхознай тарилгада бэлэдхэлэй хүдэлмэринүүдые гол түлэб дүүргэжэ байна. Бүхы үрһэмнай сэбэрлэгдэжэ, тарилгын кондицида хүргэгдөө. Тэрэшэлэн плуг, сеялкэ, борнойнуудай заһабарилга дүүрэһэн байна. Поли дээрэ саһа тогтоохо түсэб 120 процент дүүргэгдээ.

Манай артелиин гэшүүд Бичурын таряашадһаа үльгэр жэшээ абажа, ороһото культуранuудай бүхы тарилгаһаа га бүриин 100 пүүд ургаса, тэрэ тоодо шэниисын тарилгаһаа га бүриин 110 пүүд хуряаха гэһэн уялга абаба. Тиихэдэ нүхэд В. Корнеев, А. Никонов гэгшэдэй бригаданууд тус тустаа 50 гектарһаа га бүриин 135—145 пүүд шэниисэ хуряахабди гэбэ. Тэрэшэлэн А. Зорин, Н. Карпов гэгшэдэй звенонууд тус бүридөө 25 гектарһаа га бүриин 180—185 пүүд ургаса хуряаха гэһэн уялга абаһан байна.

Иимэ ургаса хуряахын тулада доро дурсагдаһан хэмжээ-ябуулганuудые үнгэргэхэбди гэбэл.

Һаяын үдэрнүүдтэ хомууд, тоногууд болон транспортна бүхы хэрэгсэлнүүдээ заһабарилжа дүүргэхэ;

байгша оной март соо хүдэлмэришэ бүхы морид ба сарнуудаа амаруулжа, һайн тэжээл дээрэ табиха;

полевой хүдэлмэринүүдэй эхилтэр поли дээрэ 3 мянган коорпонаг шэбхэ зөөхэ, 75 центнер үнэһэ, 50 центнер шубуунай аргал суглуулха.

75 гектарта һайрам тогтооходо бүхы пар ба намарай пар, намарай хара таряан ба олон жэлэй ногоонuудай тарилгануудые хабар эртэ борнойлжо, шииг нойто бариха.

Бүхы тарилгаяа культура бүхэнэй болзорнуудтай тааруулан, түргэнөөр ба агротехническэ үндэр шанартайгаар үнгэргэхэ;

имагтал районированна сортовой үрһөөр тарилга хэхэ, ургасада нэмэлтэ тэжээл үгэхэ;

тарилгын хойноһоо харууһалгые эрхимээр эмхидхэжэ, буртаг үбһэ түүлгые үнгэргэхэ.

Иимэ харюусалгатай уялга абаад байхадаа, манай колхознигууд тэрэнээ хэрэг дээрэ дүүргэхын түлөө мүнөөнһөө шанга тэмсэл хэжэ эхилээ.

П. Шевелев, колхозой түрүүлэгшэ.
И. Помаскин партийна организациин секретарь.
А. Никонов, М. Черных, В. Карпов, таряанажалай бригаданuудай бригадирнууд.

МУХАРШЭБЭРЭЙ АЙМАГТА

«ХИТАДТАХИ МҮНӨӨ ҮЕЫН БАЙДАЛ» ГЭҺЭН ЛЕКЦИ

Һаяхан Новый-Заган тосхоной ажалшадта ВЛКСМ-эй Обкомой секретарь А. Гергесов, «Хитадтахи мүнөө үеын байдал» гэһэн темээр лекци уншаһан байна. Лекциин удаа аймгүйсэдкомой уранһайханай самодеятельностиин коллектив концерт табяа.

БИЧУРЫНХИДЭЙ УРЯАЛЫЕ ДЭМЖЭБЭ

«Эрдэм» совхозой хүдэлмэрилэгшэд өөһэдынгөө хамтын суглаан дээрэ һунгуулиин үдэр болотор хабарай тарилгада бэлэдхэлые сүм дүүргэхэ уялга абаһан юм. Һүүлэй мэдээгээр, тус совхозойхид 20 трактор, 4 комбайн, 28 плуг, 9 сеялкэ, 6 культиватор үндэр шанартайгаар заһабарилжа дүүргээ. Заһабарилгын хүдэлмэридэ участково механик П. Федоров, токарьнууд А. Калашников, Т. Киреев, слесарь Р. Доржиев ба бусад шалгарнад.

ЗАЛУУШУУЛАЙ ЭДЭБХЕЭР

Хонхолойн МТС-эй комсомолецууд ба залуушуул өөһэдынгөө хүсөөр клубаа заһабарилһан ба шэмээн гоёоһон байна. Мүнөө тэндэ биллиард, шатар, даам, хүгжэмэй инструментнүүд бии болгогдоо. Газетэ, журналнууд табигданхай. Мүн тэндэ уранһайханай самодеятельностиин кружогууд хүдэлмэрилнэ.

ШИИДХЭБЭРЕЭ ХЭРЭГ ДЭЭРЭНЬ БЭЕЛҮҮЛНЭ

«Красный заган» колхозой гэшүүд һаяхан болоһон хамтынгаа тоосоото суглаан дээрэ колхозоо сүм радиофицировалха ба электричествотэй болгохо гэһэн шиидхэбэри гаргаһан юм. Мүнөө аймагай хэлхеэ холбооной радистнууд колхознигуудай 20 гаран гэрнүүдтэ радиоточконуудые тодхобо.

ХҮНДЭ АЖАЛ МЕХАНИЗАЦИЛАГДАХА

Колхозно ба совхозно ниитын ашаг шэмэтэ малажалые хүгжөөхэ 3 жэлэй түсэбые бэелүүлхын зорилгоор, «Красный заган» ба Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозууд 1950 ондо малажалай фермэнүүдтэхи хүндэ ажалые механизацилха гэжэ шиидэһэн байна. Хараалагдаһан түсэбэй ёһоор тус колхозуудай фермэнүүдтэ электрын хүсөөр хониной нооһо хайшалдаг, үнеэ һаадаг болохо ба мүн малай тэжээл бэлэдхэлгэ механизацилагдаха юм. Мүнөө Гашейн МТС-эй механик нүхэр Дугаржапов малажалай фермэнүүдэй хүдэлмэринүүдые механизацилгада бэлэдхэжэ байна.

П. Демин.

Тобшо һонинууд

★ **Физкультурна кружогууд.** Хэжэнгын аймагай колхозуудаар физкультура ба шатарай кружогууд эмхидхэгдэнэ. Тус кружогуудта мүнөө 100 шахуу колхознигууд хабаадана.

★ **Хориин аймагай эрхим адуушад.** «Путь Сталина» колхозой мэргэжэлтэ адуушан Б. Жамбалов даажа абаһан 59 гүүнһээ 59 толгой унага абажа ондо оруулаа. Мүн Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой адуушан Б. Пайбалкуев 68 гүүнһээ 65 унага абаһан байна.

★ **Санын кросс.** Хэжэнгэдэ санашадай кросс боложо дүүрэбэ. 8 модоной урилдаанда Хэжэнгын дунда һургуулиин санашадай команда түрүү һуури эзэлээ.

★ **Радиоприемнигһоо 20 точко тодхобо.** Мухаршэбэрэй аймагай «Улаан туяа» колхоз һунгуулиин участогта тодхогдоһон радиоприёмнигһоо утаһа татажа 20 радиоточко колхознигуудай гэрнүүдтэ тодхобо.

★ **Городок городһоо Кырен хүрэтэр санаар.** Городок городой санашадай команда 350 километр талые 7 сүүдхэ соо дабажа Кырен хүрэжэ ерээ. Эдэнэр тон хүшэр хүндэ, энээнһээ урда ябагдаагүй замаар, хада уула дабан маршрут хэһэн байха юм.

★ **Мичуринска һургуули.** Мухаршэбэрэй аймагай Гашейн МТС-эй комсомольско организаци залуу полеводуудай мичуринска һургуули эмхидхэбэ. Эндэ полеводууд 15 үдэрэй туршада һуралсаха юм.

Французска коммунистическэ партиин политическэ бюрогой резолюци

ПАРИЖ, мартын 11. (ТАСС). Французска Коммунистическэ партиин политбюрогой заседани үсэгэлдэр болоо.

Политбюро хадаа «хорото хуулиие» балшниса элирүүлбэ. Национальна суглаан дээрэ энэ хуули абалгада эсэргүүсэн, коммунистическэ группа эрэлхэг зоригтойгоор тэмсээ.

Хүдэлмэришэн ангида эсэргүү шэглүүлэгдэһэн энэ фашистска хуули хадаа салин хүлһэ дээшэлүүлхэ ябадалда эсэргүүсэгшэ хархис правительствын хэрэг мүн гэжэ тус резолюци соонь хэлэгдэнэ.

Политбюро болбол социализмын хэрэгые худалдаһан социалистнуудай хүтэлбэрилэгшэдэй харша политикада эсэргүү тэмсэхыень — дайнда эсэргүү, хорото хуулинуудта эсэргүү тэмсэдэг ажалша социалистнуудые уряална. Өөһэдынгөө зүһэм талха ба эб найрамдал хамгаалхын тула коммунистнууд-нүхэдтэйгөө сугтаа тэмсэхыень тэдэниие политбюро уряална. Демократическа принципүүдтэ харша, хархис хуулида эсэргүүсэн тэмсэхэ ба нэгэдэхыень бүхы ажалшад, бүхы демократуудые — эб найрамдалай тала баригша бүхы хүнүүдые политбюро уряална.

Хо Ши Минэй хандалга

ШАНХАЙ, мартын 11. (ТАСС). Вьетнамска радиогой мэдээсэһэнэй ёһоор, Вьетнамска Демократическа республикын президент Хо Ши Мин хадаа 1950 ондо «үйлэдбэриин добтолгын» эхилэлгэтэй дашарамдуулан, эдеэ хоол үйлэдбэрилгые ехэдхэхэ гэжэ уряалба.

Бактериологическа дайн тухай японско материалнуудые США руу эльгээһэн тухай

ПРАГА, мартын 10. (ТАСС). Телепресс агентствын вашингтонско корреспондентын дамжуулһанай ёһоор, японско 18 мэргэжэлтэд— бактериологууд, тэрэшэлэн бактериологическа зэбсэг бүтээн гаргаха ба бэлэдхэхэ тухай японско бүхы материалнууд (тэрэ тоодо бактериологическа шэнжэлэлгэнүүдые хэһэн нюурнуудай список ба бактеринүүдэй препарадууд болон культуранууд) 1946 оной эхинһээ хойшо Холбоото Штадуудта байна. Энэ баримтые токийско зарим журналистнууд элирүүлээд, Вашингтондо ехэ сошордол тохёолдуулаа.

Бактериологическа зэбсэг тухай материалнууд японско сэрэгэй гэмтэ генералнууд Юкио Касахара ба Сиро Исии гэгшэдээр суглуулагдаад, генерал Макартурай штабаар хуряагдан абтаһан ба удаа тээнь Холбоото Штадууд худар эльгээгдэһэн байгаа. Тэрэ сагһаа хойшо бактериологическа дайнай мэргэжэлтэд тэндэ хүдэлмэрилжэ, байна.

Болгарида американска шпионуудай бүлэгэй хэрэг тушаа приговор гаргагдаба

СОФИЯ, мартын 8 (ТАСС). Мүнөөдэр софийска окружной сүүд халаа Болгарида эшээлһэн американска шпионууд Михаил Шипков, Живка Риндова, Стефан Кратунков, Никола Цанов ба Василь Малчев гэгшэдэй хэрэг тушаа приговор гаргаба. Столицын зоной олон тоото түлөөлэгшэд, тэрэшэлэн болгарска ба гадаадын хэблэлэй түлөөлэгшэд һүүлэй заседани дээрэ байлсаа.

1945 онһоо 1950 оной февраль хүрэтэр Софияда ба ороной бусад пунктнуудта гүрэнэй нюуса мэдээнүүдые суглуулжа, тэдэниие американска разведкын агентнүүдтэ дамжуулан үгөө гэжэ сүүд мэдэрбэ. Сүүд иимэ приговор гаргаа гэбэл:

Михаил Шипковые—15 жэлээр түрмэдэ хатуугаар хааха, 18 жэлээр эрхыень хаһаха, 8 мянган лев хэмжээтэй яла түлүүлхэ ба эд зөөриинь хахадые конфискацилжа, гүрэндэ оруулха.

Живка Риндовае—15 жэлээр эрхыень хаһажа, 12 жэлээр түрмэдэ хатуугаар хааха, 8 мянган лев хэмжээтэй яла түлүүлхэ ба 250 мянган лев хэмжээтэйгээр эд зөөриинь конфискацилжа гүрэндэ оруулха.

Стефан Кратунковые—12 жэлээр эрхыень хаһажа, 10 жэлээр түрмэдэ хатуугаар хааха, 6 мянган лев хэмжээтэйгээр яла түлүүлхэ ба 150 мянган лев хэмжээтэйгээр эд зөөриинь конфискацилжа гүрэндэ оруулха.

Никола Цановые—6 жэл 8 һараар түрмэдэ хатуугаар хааха, 8 жэлээр эрхыень хаһаха, 5 мянган лев хэмжээтэйгээр яла түлүүлхэ ба 50 мянган лев хэмжээтэйгээр эд зөөриинь конфискацилжа гүрэндэ оруулха.

Василь Малчевые—4 жэл, 5 һара ба 10 хоногоор түрмэдэ хатуугаар хааха, 5 мянган лев хэмжээтэйгээр яла түлүүлхэ, ба 50 мянган лев хэмжээтэйгээр эд зөөриинь конфискацилжа гүрэндэ оруулха.

США-дэхи хүдэлмэригүйдэлгын ургалта

НЬЮ-ЙОРК, мартын 7. (ТАСС), Холбоото Штадууд дотор хүдэлмэригүйдэлгэ улам ургажа үргэлжэлһөөр. Электро ба радио промышленностиин хүдэлмэришэдэй нэгэдэмэл профсоюзай экономистнууд хадаа огто хүдэлмэригүй болоһон хүнүүдэй тоонь мүнөө 6 миллионһоо дээшэ болоо гэжэ тодоруулба.

Тэрээнһээ гадна, олон миллион хүдэлмэришэд недели соо хэдэхэн үдэр гү, али хэдэхэн час хүдэлмэрилжэ олоһон салингаараа амидарадаг байна. Һүүлэй һаранuудта недели соо 35 часһаа доошо ажаллададаг хүдэлмэришэдэй тоо 8 миллионһоо дээшэ болонхой. Тиимэһээ хүдэлмэригүйшүүлэй ба хахад хүдэлмэритэй хүнүүдэй тоо 15 миллионһоо дээшэ болоо.

Баруун Германидахи ажалшадай ядуу түлюур байдал тухай

ПРАГА, мартын 9. (ТАСС). Берлинһээ Телепресс агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, баруун германска профсоюзна «Вельф дэр арбейт» гэжэ журнал хадаа Баруун Германида 4 хүнһөө бүридэһэн хүдэлмэришэнэй бүлын (тэдэнэй 2-нь хүдэлмэрилдэг) олзо доходынь хоолойгоо тэжээхэдэ шухала зүйлнүүдые худалдан абахада хэрэгтэй мүнгэнһөө 35 процентээр бага байна гэһэн мэдээ толилоо. Баруун Германида 2 миллион үлүүтэй хүн хүдэлмэригүйшүүл ба хүсэдбэшэ недели хүдэлмэриллэг 4 миллион шахуу хүн тоологдоно гэжэ тус корреспондент заана. Тэдэнэй гэр бүлын гэшүүдые хараадаа абалсаха хэрэгтэй. Һара бүридэ 150 маркаһаа үлүү доход абадаггүй 2 миллион хүгшэд, пенсионернүүд ба иимэ категориин бусад нюурнууд бии байха юм.

ТОБШО МЭДЭЭСЭЛНҮҮД

◆ Апрельдэ австралийска сэрэгэй трибунал японско сэрэгэй 102 гэмтэдые сүүдлэжэ эхилхэнь. Тус сүүд 6 һара шахуу үргэлжэлхэ юм ха.

◆ Советскэ кинематографиин 30 жэлэй ойтой дашарамдуулан, Советско-японско хани барисаанай общество кинофестиваль эмхидхэбэ. Японии экранууд дээрэ советскэ фильмнүүдые гаргахагүй гэжэ американска цензура али болохоор оролдоо. «Мичурин», «Ёһотой хүн тухай повесть», «Богдан Хмельницкий» гэжэ фильмнүүдые харуулхыень цензура хорибо.

◆ Мартын 6-да Урда Америкэдэ США-гэй дипломатическа түлөөлэгшэдэй конференциин нээгдэһэнтэй дашарамдуулан, Бразилида антиамериканска шэнэ демонстрацинууд болоо.

Арсалан ЖАМБАЛОН

ҮНЭТЭ ШАН

(РАССКАЗ)

Сэсэг басаган уухилан аахилан орожо ерэһээр сумкатай номоо бариһан зандаа эжынгээ урда гүйн ошоно. Нюдэндэнь ялагар хурса ошон бадаржа, хизааргүй ехэ баяртайень гэршэлнэ.

— Эжы аа, эжы! — гэжэ байгаад дээрэ дээрэһээнь дуугарна.

—Аргаарыш! Иихэдээ, басагамни, яагаабши? Юун болоод иитэрээ гүйгөөбши? — гээд Сэсэгэй эжы гайхангяар харашоод байба.

— Сталин үгөө... Сталинтай болооб. Гэртэмнай байха, — гэжэ Сэсэгэй хэлээд, ехээр хүхин байхые харахадаа эжынь бүри гайхажа:

— Мүртэйгөөр хэлыш даа. Сталин хэндэ юу үгөөб? Сталинтай болооб гэхэдээ юу хэлэнэ гээшэбши,—гэжэ лаблан асууба.

Сэсэг түр зуура абяагүй болоод, энеэжэ байтараа эжыгээ хүзүүдэн томоотой янзаар:

— Эжы. ойлгоогүйлта даа. Сталинай портрет үгөө гэнэлби,— гээд тэрэ дары сумкаяа уудалжа, алтан хүреэтэй портрет гаргажа харуулна. Эжынь тэрэниие абаад харахадань Сталин багшын арюун һайхан портрет байба.

—Яагаа һайхан портрет бэ! Теэд шамда хэн үгөөб?

— Зай, эжы шагнаад байгты, би эхинһээнь хөөрэһүүб, — гээд Сэсэг саашань үргэлжэлнэ. —Бүхы классуудай һурагшадай суглаан болоо. Тиигээд һуралсалай отличнигуудые шагнаа. Гурбадахи классһаа Дамба, Долгор. би гурбан шагнуулаабди. Намда энэ портрет, үшөө 5 тетрадь үгөө. Одоол Сталин багшынгаа портредые ябаһан газартаал аба[…] ябахаб даа...

Һүүлээрнь Сталинай портре[…] Сэсэг дүмэхэдэжэ аршаад, [...] ханамжатайгаар ханадаа үлгэ[…] Тиигээд миһэрэн зогсожо:

— Арад түмэнөө жаргуулаа[…]
Алдар габьяада хүтэлнэл,
Түрэл ороноо мандуулаад,
Түүхэтэ замдань оруулаал —
Ашата багша Сталин,
Арадуудай вождь Сталин,

гэжэ өөрынгөө зохёоһон шу[…]гые ханхинаса хэлэжэрхинэ.

Сэсэгэй эжы басаганайнга[…] юундэ баярлаһаниие һая ойлго[…] Сэсэгые урдаа тэбэрин аба[…] һэмбэгэрхэн толгойень эльбэ[…] гээн уярһан хоолойгоор иига[…] хэлэбэ:

—Сталин багшын нэрые мэ[…] хэгүй хүн газар дэлхэй дээрэ б[…] хагүй. Тэрэнэй нэрые хэл[…] ороһон бишыхан хүүгэдһээ [...] лээд буурал сагаан толго[…] үбгэд хүгшэдшье баран дурда[…] Агуу ехэ Сталин багшын лэ, бо[…]шевистскэ партиин лэ ашаар [...] нар, хүүгэднай эрдэмэй ша[…] дамжажа, энхэ жаргалаа эдл[…] ябана бшуут.

—Тиимэл хадаа Сталин ба[…] минии тон дуратай хүн лэ,—[…] Сэсэг басаган эжынтээ үгые [...] дожо абан хэлээдхибэ.

Эжы басаган хоёр мүнө[…] портредээ урин нюдөөр д[…] дахин шэртэн харанад. Тиихэ[…]ридэнь Сталин багша эсэгые[…] хэргэн харасаар миһэржэ, Сэ[…] басаганда «Нэгэшье алхам [...] харингүй, урагшаа, үшөө у[…]шаа зоримгойгоор алхала» г[…] хэлэһэн мэтэ үзэгдэжэ байба.

Һурагшад хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэ[…]

Торинн аймагай дунда һургуулиин дэргэдэхи комсомольско эхин организаци физкультурна ба спортивна хүдэлмэри шадамараар ябуулна. Тиин, тус һургуулиин ахалагша классуудай һурагшадай дунда хүнгэн ба хүндэ атлетикын, гимнастикын, санаар ябалгада һуралгын секцинүүд эмхидхэгдэнхэй.

Мүнөө энэ һургуулиин һурагшад дүтын колхозуудта санаар гара[…] ажалшадай дунда хөөрэлдөө[…]дые үнгэргэнэ, һонин матер[…]нуудые газетэнүүд дээрэһээ у[…]жа үгэнэ.

Һургуулиин багша нүхэр В[…] Шулунов һурагшадые ниитын [...] дэлмэридэ үргэнөөр хабаад[…] талаар ехэ оролдолго гаргадаг[…]

Г. Б. Тохтохо[…]

Тоһоной эрхим шанарай завод

Александр Чутких гэгшын жэшээе дэмжэһэн Хориин аймагай тоһоной заводуудай хүдэлмэрилэгшэд «Эрхим шанарай завод» гэһэн нэрэзэргэ абахын түлөө мүрысөөндэ оролсоһон юм. Һаяхан мүрысөөнэй дүн гаргагдажа, энэ мүрысөөндэ Баруун Хасууртайн тоһоной завод илаһанда тоологдобо. Энэ заводой тоһо болбосоруулагша мастер Лидия Киселева, хүдэлмэришэн Анна Фомина гэгшэд «Экстра» сортын тоһо гаргалгые шудалһан ба мүры[…]нэй бүхы условинуудые дүүрг[…] байна.

СССР-эй мяха-һүнэй промы[…]ленностиин Министерствын [...] СССР-эй мяха-һүнэй промыш[…]ностиин хүдэлмэрилэгшэдэй п[…] союзай ЦК-гэй приказаар, тоһоной заводто «Эрхим шан[…] завод» гэһэн нэрэзэргэ Хүндэ[…] грамота барюулгатайгаар олг[…]бо.

Б. Намжи[…]

Колхозуудай баялиг ургажа байна

Дайнай һүүлэй үедэ манай республикын колхозууд ажахын талаар улам бэхижэжэ, тэдэнэй олзо доходынь ургажа байна. Жэл бүри колхозуудай хубаагдахагүй фонд нилээд ехээр дээшэлнэ.

1949 ондо Яруунын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз хубаагдахагүй фонддоо 432 мянган түхэриг оруулба. Мүн энэ аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхоз 238 мянган түхэриг оруулаа. Тус колхозой хубаагдахагүй фондынь нэгэ жэлэй турша соо 480 процентээр ехэ болоһон [...]на. Тэрэшэлэн Исингын со[…] Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз [...]нэй хүдөө ажахын банкда [...] мянган түхэриг оруулһан ба[…]

Баргажанай аймагай [...] Марксын нэрэмжэтэ, Зака[…] аймагай Сталинай нэрэмжэ[…]лон бусад колхозуудай хуба[…]хагүй фонднь хэдэ хэдэн м[…] түхэригөөр ургаа.

Б. Юнду[…]

Хүдөө ажахын кадрнуудые бэлдэнэ

Сэлэнгын аймгүйсэдкомой хүдөө ажахын таһаг шэнэ кадрнуудые бэлдэхэ хэрэгтэ анхаралаа һайнаар хандуулна. Һаяхан тус таһаг 14 луговодуудые һургажа гаргаһан байха юм.

Мүнөө хүдөө ажахын таһагай дэргэдэ полеводческо бригади[…]дые, малые искусственна [...] урэжүүлхэ технигүүдые бэ[…] курсанууд хүдэлмэрилжэ [...] Тэдэ курсануудта хамта дээр[…] гаран хүн һуралсана.

В. Бадаш[…]

„Б.-М. Үнэндэ“ бэшэһэнэй һүүлээр

Малажалай хүгжэлтые һайжаруулха хэмжээнүүд абтаба

Мухаршэбэрэй аймагта малай үбэлжэлгын муугаар үнгэргэгдэжэ байһан тухай «Б.-М. Үнэнэй» февралиин 26-най номерто толилогдоһон статья тон зүб байна.

Статья соо хэлэгдэһэн дутуунуудые ойрын үдэрнүүдтэ усадхахын зорилгоор Мухаршэбэрэй аймсоведэй гүйсэдкомой заседани дээрэ тусгаар асуудал хэлсэгдэжэ, малай хорохо, гаргашалагдаха ябадалые усадхаха болон үбһэ тэжээл нэмэжэ бэлэдхэхэ тушаа шухала хэмжээнүүд хараалагдаба.

Гадна, БМАССР-эй хүдөө ажахын Министерство малай үбэлжэлгые үнгэргэлгэдэнь туһалхын тулада хүдөө ажахын Министрые орлогшо нүхэр Д. С. Лесик түрүүтэй тусхай бригада эльгээһэн байгаа. Энэ бригадын бусахадань, Мухаршэбэрэй колхозуудаар малай үбэлжэлгын хангалтагүйгөөр ябуулагдажа байһан тухай асуудал БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ зүбшэн хэлсэгдэжэ, малажалай хүгжэлгые һайжаруулха хэмжээнүүд абтаба, — гэжэ БМАССР-эй хүдөө ажахын Министрые орлогшо нүхэр А. Желтый мэдээсэһэн байна.

«Малай харууһа, эдеэлүүлгэ һайжаруулха ба малай үбэлэй байрануудые дулаалха шухала хэмжээнүүд абтаба. Гадна, малай үбэлжэлгые һайжаруулха хүдэлмэриие шалгаха тусхай комисси ВКП(б)-гэй айкомой ба аймгүйсэдкомой зүгһөө томилогдоо» — гэжэ Мухаршэбэрэй аймгүйсэдкомой хүдөө ажахын таһагые даагша нүхэр Ерофеев манай редакцида мэдээсэбэ.

Улаан булан ажалладаг болобо

Мухаршэбэрэй аймагай Суулгын МТС-эй улаан булангай хүдэлмэрилдэггүй тухай «Б. М. Үнэн» газетын февралиин 6-най номерто толилогдоһон статьягаар хэмжээ абтаа. Тэндэ кинокартинанууд харуулагдадаг болонхой. Комсомолец В. А. Перевалов улаан булангай эрхилэгшэ ба библиотекарь болгон томилогдоод, хүдэлмэриень һайжаруулжа байна гэжэ Мухаршэбэрэй аймагай гүйсэдхэхэ комитет мэдээсэнэ.

Даров хуулиин харюусалгада хабаадуулагдахань

«Бурят-Монголой Үнэн» газетын февралиин 20-ной номерто толилогдоһон «Ноён Даровай харанхы хэрэгүүд» гэжэ статья соо Кударын лесничествые даагша М. Н. Даровай мэхэтэ аргаар өөртөө зөөри суглуулһан тухай, тэрэнэй хомхой хобдог ябадалнууд тухай бэшэгдэһэн байна.

Энэ ябадалнуудайнгаа түлөө Даров хуулиин харюусалгада хабаадуулагдаха болоһон тухайнь Кударын аймагай прокурор, 1-дэхи классай юрист нүхэр Истомин манай редакцида мэдээсэбэ.

Малшадай дунда худалдаа наймаа һайжаруулагдаха

«Бурят-Монголой Үнэн» газетын январиин 12-ой номерто толилогдоһон «Малшадта эд бараа худалданагүй» гэһэн статья соо Мухаршэбэрэй аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой малшадта Суулгын сельпо хоёр жэлэй туршада эд бараа нэгэшье дахин абаашажа худалдаагүй тухай бэшэгдэһэн байгаа.

— Энэ статья сельпогой правлениин заседани дээрэ зүбшэн хэлсэгдэжэ, малшадай дунда худалдаа наймаа һайжаруулха тодорхой хэмжээнүүд хараалагдаба, — гэжэ Мухаршэбэрэй аймпотребсоюзай правлениин түрүүлэгшэ нүхэр Бадмаев мэдээсэнэ.

Газетэ захигшадтань хүргэхэ хэмжээ абтаа

Мухаршэбэрэй Октябриин сомоной Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой почтальон Рыгзэма Мункожапова газетэ ба бэшэгүүдые эзэдтэнь тараажа үгэдэггүй гэжэ «Б. М. Үнэн» газетын февралиин 12-ой номерто толилогдоһон статьягаар хэмжээ абтаа. Почтальон Мункожапова уридшалан дурадхагдаа, мүн тэрэниие ажалһаань гаргажа шэнэ эдэбхитэй хүниие почтальоноор табиха, тухай асуудал колхозой правлениин үмэнэ табигдаа,—гэжэ аймагай хэлхеэ холбооной конторын начальник нүхэр Думнов редакцида мэдээсэбэ.

Научна ажалай амжалтын түлөө

В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ, хүдөө ажахын наукануудай Бүхэсоюзна Академиин 20 жэлэй ойтой дашарамдуулан, хүдөө ажахын наукануудай талаар гайхамшаг амжалта туйлаһанай түлөө Онохойн Селекционно станциин директорые научна талаар орлогшо Кирилл Мартынович Крам гэгшэ СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указаар Ажалай Улаан тугай орденоор шагнагдаба.

Ц. Цыдыпов.

Механизаторска кадрнуудые бэлэдхэ[…]

Саянтын МТС-эй хүтэлб[…]шэд механизаторска кадр[…] бэлэдхэлгэдэ ехэ анхарал ха[…]на. МТС-эй дэргэдэхи курс[…] хүн һуранад.

Мүн 8 хүниие Татауро[…] хүниие Ильинскын механиза[…] кадрнуудай һургуулида эль[…]

Л. Бондар[…]

Харюусалгата редактор **Д. Д. ЛУБСА[…]**

РЕДАКЦИИН АДРЕС: Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. (ТЕЛЕГРАФНА АДРЕС: Улан-Удэ Үнэн). ТЕЛЕФОНУУД: отв. редактора—23; АТС—1-80, зам. отв. редактора—7 85; отв. секретаря 3-23; отделов партийной и комсомо[…] жизни, культуры и быта—4-52; пропаганды и агитации—7-85; сельского хозяйства, промышленности и транспорта—6-84; переводов—3-23; писем трудящихся и информации—6-84 (2 зв.); объявлений 2-64 (2 зв.); Для междугородных переговоров—16.

Н—02255. Типография Управления полиграфии, издательства и книжной торговли при Совете Министров БМАССР. Тираж 10.000.